

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я**

**Методичні рекомендації
щодо проходження ознайомчої навчальної практики
за освітньо-професійною програмою «Клінічна психологія»
студентів спеціальності 053 Психологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки**

УДК 159.98 (083.97)

Я-93

Методичні рекомендації щодо проходження ознайомчої навчальної практики студентами 1 курсу денної та заочної форм навчання спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки ОПП «Клінічна психологія». Відображено питання організації та проходження ознайомчої навчальної практики, матеріалу, який вивчається та аналізується, вимоги до оформлення та захисту звіту з практики.

Розробник: Яцина О.Ф., доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри наук про здоров'я

Методичні рекомендації щодо проходження ознайомчої навчальної практики студентів 1 курсу освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки містять: вступ, загальні положення щодо організації та керівництва практикою, мету, завдання та зміст ознайомчої навчальної практики, форми і методи контролю за виконанням завдань практики, вимоги до оформлення та структуру звіту з ознайомчої навчальної практики, підведення підсумків проходження практики та додатки.

Рецензенти: Синишина В.М., доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Марчук Л.М., кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Затверджено на засіданні кафедри наук про здоров'я

Протокол № 8 від 06.04. 2022 року

Схвалено науково-методичною комісією факультету здоров'я та фізичного виховання

Протокол № 8 від 26.04. 2022 року

© Яцина О.Ф., 2022

©Кафедра наук про здоров'я, 2022

©ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2022

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	5
2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ОЗНАЙОМЧОЮ НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ СТУДЕНТІВ.....	5
3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ.....	7
4. ЗМІСТ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	9
5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	10
6. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРОХОДЖЕННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	10
7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	12
ДОДАТКИ.....	16

ВСТУП

Засвоєння практичних навичок професії психолога починається з ознайомчої навчальної практики студентів 1 курсу, що проводиться у другому семестрі. Ознайомча навчальна практика є одним із компонентів складової освітньо-професійної програми «Клінічна психологія» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія.

Ознайомча навчальна практика є початковим етапом у системі практичної підготовки майбутніх психологів, первинною ланкою оволодіння професійними знаннями. Саме у цей період закладаються основи досвіду професійної діяльності щодо набуття практичних умінь і навичок, формуються особистісні якості психолога-практика, які отримають розвиток на наступних етапах навчання.

Обов'язковою умовою проведення практики студентів є наявність на базі практики досвідченого психолога чи лікаря-психотерапевта.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО ОЗНАЙОМЧОЮ НАВЧАЛЬНОЮ ПРАКТИКОЮ СТУДЕНТІВ

Практика студентів проводиться на базах практики, які забезпечують виконання ОПП «Клінічна психологія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальності 053 Психологія.

Базами навчально-ознайомчої практики можуть бути організації, установи різних форм власності і різних рівнів підпорядкування. Можливими базами для проведення практики є клінічні лікарні, в т.ч. дитячі, лікувально-профілактичні та реабілітаційні заклади, багатопрофільні медичні заклади для дорослих і дітей, дошкільні та шкільні заклади освіти, управління ДСНС в Закарпатській області, тощо.

На обраній студентом базі практики студенти мають можливість ознайомитися з основними принципами професійної діяльності психолога, диференціювати осіб з різними нозологічними формами та поглибити знання про природу людської психіки загалом.

Студенти можуть самостійно з дозволу кафедри наук про здоров'я підбирати для себе місце проходження ознайомчої навчальної практики і пропонувати його для використання за умови, що воно відповідає вимогам програми практики.

Офіційною основою для проходження ознайомчої навчальної практики є договір, який укладається між ДВНЗ «УжНУ» і базою практики.

Розподіл студентів за базами ознайомчої навчальної практики і визначення керівників здійснюються кафедрою наук про здоров'я ФЗФВ ДВНЗ «УжНУ», оформляється відповідним розпорядженням.

Організаційне керівництво ознайомчою навчальною практикою на базі практики здійснюється кваліфікованими фахівцями згідно з наказом керівництва закладу.

Суб'єкти практики.

Керівник практики від кафедри забезпечує ефективність проходження ознайомчої начальної практики студентами:

- до початку практики забезпечує проведення всіх організаційних заходів (інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, консультації про порядок проходження практики, ведення щоденника, методичні рекомендації зі збору й аналізу інформації, проводить консультації щодо обробки зібраного матеріалу та його використання для звіту тощо);
- забезпечує надання необхідних документів та перевіряє правильність їх ведення та оформлення, здійснює відповідний контроль;
- розглядає звітну документацію студентів з проходження практики, бере участь у роботі комісії із захисту звітів практики;
- представляє на засіданні кафедри звіт з проходження практики разом з висновками та пропозиціями щодо вдосконалення практичної підготовки студентів.

Керівник практики від бази практики:

- здійснює проведення всіх організаційних заходів (інструктаж з техніки безпеки та охорони праці, знайомиться з програмою практики, здійснює консультації про порядок проходження практики, знайомить з правилами внутрішнього розпорядку);
- здійснює безпосереднє керівництво практикою студентів-практикантів згідно погодженої програми;
- сприяє в забезпеченні студентів-практикантів під час проходження практики належними умовами праці;
- здійснює постійний контроль за роботою студентів-практикантів, дотримання ними трудової дисципліни, допомагає у виконанні практичних завдань, знайомить з методами роботи, контролює ведення щоденників;
- складає характеристику на студента-практиканта та оцінює його роботу під час проходження практики.

Перед початком практики для студентів на кафедрі наук про здоров'я проводиться настановна конференція. Під час конференції відповідальний за проведення практики від кафедри знайомить студентів з наказом ректора, вимогами щодо проходження практики, обов'язками студентів-практикантів.

Основними обов'язками студентів-практикантів є:

- до початку практики отримати від керівника практики від кафедри консультацію про особливості проходження ознайомчої навчальної практики й оформлення всіх необхідних документів;

- розпочати і завершити практику у визначений термін;
- пройти інструктаж з охорони праці та техніки безпеки на робочому місці бази практики та розписатись у відповідному журналі (студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до проходження практики);
- в повному обсязі виконати всі завдання, передбачені програмою практики та вказівками її керівників; невиконання завдань програми є підставою для неатестації студента-практиканта;
- вивчити та суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки та правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- дотримуватись норм поведінки та положень Етичного кодексу психолога;
- своєчасно оформити звітну документацію та захистити звіт з ознайомчої навчальної практики.

На бази практики студенти з'являються зі скеруванням, яке отримують від керівника практики від кафедри. Щоби доступити до роботи, студенти-практиканти повинні заздалегідь отримати довідку від сімейного лікаря про стан здоров'я і відсутність контактів з боку будь-якого інфекційного середовища та інструктаж з техніки безпеки та протипожежної безпеки.

Після завершення практики на кафедрі наук про здоров'я ФЗФВ студенти беруть участь у підсумковій конференції.

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Основною **метою** ознайомчої навчальної практики є ознайомлення студентів із специфікою майбутньої спеціальності, отримання первинних професійних умінь і навичок із загально-професійних та спеціальних дисциплін, оволодіння студентами сучасними методами, формами організації та знаряддями праці в галузі їх майбутньої професії, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати у подальшому навчанні. Студенти знайомляться із змістом роботи психолога, з основними видами діяльності психолога (психологічна просвіта, психопрофілактика, психодіагностика, консультування тощо), з необхідною для праці психолога документацією, з вимогами щодо оформлення робочого місця психолога, лікаря-психотерапевта та психологічного кабінету.

Завданнями ознайомчої навчальної практики є:

- ознайомитись зі структурою психологічної служби щодо специфіки роботи психолога, лікаря-психотерапевта в тій галузі діяльності, до якої належить обрана база практики;
- ознайомитись з правилами, обов'язками, з відповідною нормативною документацією психолога, лікаря-психотерапевта в тій галузі діяльності, до якої належить обрана база практики;

- вивчити досвід роботи психолога, лікаря-психотерапевта в тій галузі діяльності, до якої належить обрана база практики з метою розширення уявлень про зміст, форми, методи та специфіку їхньої роботи;
- навчитися відмежовувати сферу компетентності психолога, лікаря-психотерапевта від сфери компетентності інших фахівців, зокрема лікаря-психіатра.

У результаті проходження ознайомчої навчальної практики у студентів формуються такі **загальні компетентності**:

- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- здатність бути критичним і самокритичним
- здатність приймати обґрунтовані рішення
- здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- здатність до навичок міжособистісної взаємодії
- здатність працювати в команді
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Внаслідок виконання завдань ознайомчої навчальної практики студенти набувають і вдосконалюють такі **фахові компетентності**:

- здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
- здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків
- здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
- здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження
- здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
- здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову)
- здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту

- здатність до розробки та реалізації типових програм, спрямованих на профілактику відхилень у соціальному та особистісному статусі, психічному розвитку людини, а також негативного впливу професійних ризиків в різних видах діяльності
- здатність дотримуватися норм професійної етики
- здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
- здатність до розуміння сфер компетентності та специфіки професійної діяльності психолога, клінічного психолога
- здатність до розуміння психологічної сутності станів здоров'я та хвороби, знання критеріїв та методів дифдіагностики для визначення психічної норми та патології
- здатність до розуміння принципів та вміння комплексно застосовувати методи психодіагностики, психокорекції, психореабілітації та психопрофілактики в роботі з хворими
- здатність до розуміння закономірностей функціонування основних фізіологічних систем і психічних функцій людини у нормі та патології, чинників, що впливають на зміну психічних якостей людини під впливом хвороби
- здатність до розуміння зв'язку клінічної психології з суміжними сферами знання (психіатрією, психопатологією, патопсихологією, психофізіологією, нейрофізіологією, нейропсихологією, психосоматикою, наркологією, дефектологією, корекційною педагогікою, психотерапією та ін.) та використання інтегративного підходу в своїй діяльності.

4. ЗМІСТ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Предметом практики є змістові, організаційні, навчально-методичні аспекти діяльності психолога.

Кожен студент отримує індивідуальне завдання, яке повинен вчасно та якісно виконати і оформити відповідно до вимог:

1) ознайомитись з робочим місцем психолога, лікаря-психотерапевта, з особливостями їхньої діяльності, звітною та нормативною документацією та створити професійну карту діяльності психолога, лікаря-психотерапевта;

2) описати і підсумувати результати психологічного спостереження відповідно до запиту бази практики;

3) вести щоденник спостережень під час проходження практики, де відмічати всі види робіт психолога, лікаря-психотерапевта із фіксуванням їх структурних та змістових особливостей;

4) підготувати звіт.

У перший день студенти знайомляться з базою практики.

Упродовж наступних 1 – 2 днів студенти складають календарний план-графік ознайомчої навчальної практики (Додаток 1).

Упродовж всієї практики студенти щодня ведуть щоденник, у якому занотовують результати спостережень, свої враження про зміст роботи психолога, лікаря-психотерапевта; фіксують все, що вивчили самостійно, а також ту роботу, яку виконували протягом дня, і виходячи з цього планують роботу наступного дня. Щоденник практики – основний документ, який відображає всі види, зміст і результати психологічної діяльності студента за час практики. Він стимулює студента до організованої і продуманої роботи, її обліку і аналізу. Роботу, що виконана під час практики, студенти стисло описують у щоденнику кожного дня.

Студент – практикант повинен завжди мати щоденник при собі, облікувати в ньому свою психологічну діяльність, пред'являти його на першу вимогу керівника практики, дирекції закладу, що є базою практики.

5. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Керівник студентської практики на підставі наказу про проходження практики студентами здійснює контроль за діяльністю студента-практиканта на базі практики.

Керівники студентської практики контролюють перебування студентів на базах практики, дотримання ними плану роботи, наявність необхідної документації, якість виконаної роботи, ставлення до своїх обов'язків та дисциплінованість.

Керівник практики від установи підтверджує записи і характеризує роботу студента-практиканта.

На завершальному етапі практики керівник від установи надає письмову характеристику роботи студента-практиканта. В характеристиці обов'язково повинна бути зазначена рекомендована оцінка за практику. Характеристику підписують керівник практики від бази (психолог, лікар-психотерапевт) та керівник організації. Характеристику завіряють печаткою установи (Додаток 7).

Керівник від установи також підписує оформлений студентом-практикантом щоденник практики та завіряє його печаткою установи, на базі якої відбувалася практика.

6. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ З ПРОХОДЖЕННЯ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

Звіт потрібно готувати протягом усього періоду практики. Оформлення звітних документів входить в час проходження практики.

За структурою звіт повинен мати:

- Титульний аркуш
- Зміст
- Вступ

1. Програмні завдання практики

1.1 Професійна карта діяльності психолога, лікаря-психотерапевта в закладі (інфографіка)

1.2 Індивідуальне завдання практики

2. Висновки

3. Список використаних джерел

4. Додатки.

Зміст: включає перелік усіх розділів і підрозділів звіту з вказівкою нумерації сторінок їх місцезнаходження в звіті.

Вступ: інформація про базу практики (офіційна повна назва, юридична і фактична адреса, прізвище, ім'я, по батькові керівника установи, де проходила практика), опис результатів знайомства з діяльністю психолога, лікаря-психотерапевта за місцем проходження практики, зі структурою та традиціями, особливостями бази практики; визначити мету практики, її основні завдання.

Основні розділи програми практики:

1.1 - схарактеризувати специфіку організації роботи психолога, лікаря-психотерапевта відповідно до сфери діяльності; визначити принципи, на яких будується ця професійна діяльність, завдання, які вирішуються та візуально представити зібрану інформацію (інфографіка); надати стислий виклад про виконану роботу за матеріалами щоденника: індивідуальні доручення, волонтерська діяльність у підготовці психологічного інструментарію (бланків, опитувальників, тощо)

1.2 - описати хід виконання індивідуального завдання практики, дати психологічний аналіз результатів спостереження, отриманих у процесі взаємодії психолог-клієнт, лікар-психотерапевт-пацієнт (**Додаток 2, 4**).

Висновки: звіт студента-практиканта (**Додаток 6**), оцінка студентом успішності проходження практики з вказівкою конкретних результатів (освоєні методики, форми роботи, отримані навички професійного спілкування з пацієнтами тощо), а також 1) власні висновки щодо виконання завдань та досягненні мети практики; 2) рефлексію щодо проходження ознайомчої навчальної практики; 3) оцінку перспектив подальшого проходження практики в цій організації та пропозиції щодо удосконалення організації, проведення подальших практик.

Додатки:

1. Календарний план-графік ознайомчої навчальної практики.

2. Щоденник

3. Протоколи спостережень

4. Характеристика на студента-практиканта, підготовлена керівником практики за місцем проходження ознайомчої навчальної практики.

За змістом звіт повинен мати розгорнуті письмові відповіді на всі питання програми практики; містити всі необхідні матеріали. У звіті належить конкретно описати роботу, виконану особисто студентом (**Додаток 6**).

Рекомендований обсяг звіту складає 15-20 сторінок друкованого тексту на папері формату А4.

Звіт повинен бути набраний на комп'ютері на одному боці стандартного аркуша білого кольору формату А4 (210x 297 мм) з відповідними полями: верхнє - 20 мм, нижнє - 20 мм, лїве - 30 мм, праве - 10 мм з міжрядковим інтервалом - 1,5, або з розміщенням 30 рядків на сторінці. Шрифт-Times New Roman, кегль 14 pt. При оформленні звіту необхідно дотримуватися рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення по всій роботі. У роботі мають бути чіткі, не розпливчасті лінії, літери, цифри та інші знаки.

Титульний аркуш звіту повинен бути оформлений за зразком, який наведено в **Додатку 5**.

Виклад кожного розділу, висновків, списку використаних джерел, додатків слід починати з нової сторінки.

Заголовки розділів слід розташовувати посередні рядка і друкувати прописними літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Номер сторінки проставляється арабськими цифрами в правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці. Нумерація починається з другої сторінки вступу (на попередніх сторінках номери не ставлять, але їх обов'язково включають у загальну нумерацію сторінок звіту)

7. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ

На третій день після завершення практики студенти-практиканти здають керівнику від кафедри всі звітні документи для їх попередньої оцінки.

До захисту практики допускаються студенти, які повністю виконали завдання програми практики та вчасно оформили звітну документацію. При встановленні оцінки враховується характеристика, яка видана керівником практики від установи, зміст звіту, знання студента з циклу професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін, зауваження керівника практики від кафедри.

Упродовж тижня після завершення практики на кафедрі відбувається підсумкова конференція, під час якої студенти захищають звіти, представляють матеріали практики. На конференції присутні всі студенти-практиканти та їхні керівники від університету та бази практики.

Формою контролю ознайомчої навчальної практики є залік. У кінцевій оцінці результатів практики враховується попередня оцінка керівників практики від університету та бази практики, результати захисту та характеристика на студента-практиканта. Студенти, які регулярно відвідували базу практики, виконали всі індивідуальні завдання, якісно оформили звіт і вчасно його подали, а також отримали схвальну

характеристику з бази практики, заслуговують на позитивну оцінку. Студенти, які не виконали програму практики і отримали незадовільний відгук з бази практики або незадовільну оцінку при складанні заліку, направляються на повторне проходження практики у період канікул або відраховуються з навчального закладу. Оцінка за практику враховується разом з іншими оцінками, які характеризують успішність студентів. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і до залікової книжки студента за підписами керівника практики або членів комісії.

Загальна оцінка за практику – 100 балів. Результати складання заліків з практики викладачі заносять в екзаменаційну відомість і проставляють в заліковій книжці.

Критерії оцінювання

Таблиця 1

Критерії	Оцінки
<p>Студент повністю виконав програму практики, виявив високий рівень опанування програмовим матеріалом, самостійність, збагатив та поглибив теоретичні знання, набув досвіду їх творчого застосування у роботі. Намагався систематизувати знання та адаптувати їх до процесу дослідження. Набув навички спостереження, об'єктивного оцінювання поведінки та соціальних дій суб'єктів спостережень; аналізу, узагальнення психологічних фактів.</p> <p>Звіт відповідає структурі, текстовий матеріал написано грамотно, логічно, презентовано протоколи спостереження, фото, тощо. Практикант виявив здатність до рефлексії, вміння аналізувати свою діяльність відповідно мети і поставлених завдань.</p>	Відмінно
<p>Студент повністю виконав програму практики, виявив високий рівень опанування програмового матеріалу, самостійність, збагатив та поглибив теоретичні знання, набув досвіду їх творчого застосування у роботі. Показав належний рівень теоретичної та практичної підготовки, вміння відбирати суттєву інформацію, необхідну для повного висвітлення результатів спостереження. Практикант продемонстрував у звіті достатній рівень навичок і вмінь самостійно систематизувати фактичний матеріал, узагальнювати і формулювати висновки, визначати мету завдання дослідження, достатній рівень обґрунтованості висновків і рекомендацій.</p>	Добре

Втім допущено помилки у оформленні протоколів спостереження.	
Студент не зміг успішно виконати завдання щодо спостереження, у результаті чого опис проведеної роботи виявився формалізованим. Мета й основні завдання дослідження виконано в цілому. Студент допустив суттєві помилки в інтерпретуванні результатів спостереження. Практикант виявив недостатній рівень вмінь і навичок узагальнювати дані, допустив неточності у формулюваннях. Висновки за матеріалами практики недостатньо переконливі, неповні, стереотипні. Документація оформлена неякісно, допущено помилки. Не завжди витримана логічна послідовність викладу матеріалу. Найвні протоколи дослідження та додатки, проте вони оформлені не якісно.	Задовільно
Студент не виконав програми практики, не показав умінь добирати наукову інформацію, необхідну для виконання програми. Він не зміг описати процеси, які спостерігав, дати їм оцінку. Висновки стереотипні, не аргументовані. Є зауваження до оформлення звітної документації.	Незадовільно

Зміст і критерії оцінювання практики

Таблиця 2

№ п/п	Вид звітної роботи	Кількість балів
1.	Професійна карта діяльності психолога в закладі (інфографіка)	30 б.
2.	Індивідуальне завдання практики – психологічний аналіз результатів спостереження, отриманих у процесі взаємодії психолог-клієнт, лікар-психотерапевт-пацієнт	30 б.
3.	Опис практики в щоденнику	20 б.
4.	Оформлення звітної документації	10 б.
5.	Захист практики	10 б.
	Максимальна кількість балів	100 б.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання у оцінки за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Таблиця 3

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ДОДАТКИ

Додаток 1.

Календарний план-графік ознайомчої навчальної практики

Дні тижня	Завдання	Зміст роботи	Звітність
1 тиждень 1 день	Знайомство з базою практики	Ознайомлення з особливостями роботи психолога	Записи у щоденнику про враження від першого знайомства
1 тиждень 2-день	Відвідування кабінету психолога	Ознайомлення з робочим місцем психолога, вимогами щодо оформлення кабінету психолога	Записи у щоденнику
1 тиждень 3-день	Відвідування кабінету психолога	Ознайомлення з видами діяльності психологічної роботи	Записи у щоденнику про основні види діяльності
1 тиждень 4-день	Вивчення психологічної документації	Ознайомлення з планом та змістом роботи психолога, його обов'язками, розподілом часу на різні види діяльності	Записи у щоденнику про зміст роботи психолога, копія плану роботи психолога (на період проходження практики)
1 тиждень 5-день	Знайомство з нормативною документацією психолога	Підготовка копій нормативної документації психолога (на період проходження практики)	Записи у щоденнику про перелік нормативної документації психолога
2 тиждень 1-день	Спостереження за роботою психолога під час бесіди, заняття, тощо психолога з клієнтом	Спостереження за змістом, методами та формами роботи психолога	Опис результатів спостереження бесіди, заняття (у вигляді стислого конспекту)
	Спостереження	Спостереження за віковими особливостями пізнавальних процесів	Опис результатів спостереження
	Спостереження	Спостереження за віковими особливостями поведінкової сфери	Опис результатів спостереження
	Спостереження	Спостереження за емоційними реакціями	Опис результатів спостереження
	Спостереження	Спостереження за індивідуально-типологічними властивостями	Опис результатів спостереження
	Оформлення звіту		

Додаток 2.
Зразок протоколу спостереження діагностичного обстеження

Дата _____
 Досліджуваний (і) _____
 Психолог, який проводить заняття _____
 Використана методика _____
 Мета дослідження _____
 Форма обстеження _____

Особливості організації психологічного спостереження	
Морально – етичні принципи роботи психолога, лікаря-психотерапевта	
Особливості поведінки досліджуваного	
Спостереження особливостей уваги досліджуваного	
Особливості емоційно-вольової сфери досліджуваного	
Особливості когнітивної сфери досліджуваного	
Особливості мотиваційної сфери досліджуваного	
Врахування вікових, статевих, індивідуальних психологічних (темперамент, характер, акцентуованість рис характеру, здібності) особливостей досліджуваного	
Спостереження індивідуальних особливостей міжособистісної взаємодії (комунікабельність, конфліктність, агресивність, тощо)	
Вміння інтерпретувати кількісну інформацію досліджень, формулювати висновки	

Висновки, рефлексія _____

Додаток 3.

Зразок протоколу спостереження за проведенням індивідуальної/групової роботи

Дата _____
Психолог _____
Хто звернувся _____
Тематика звернення (запит) _____
Короткий опис звернення _____
Зміст проведеної роботи _____
Прийоми, які використовувалися _____
Висновки психолога _____
Рекомендації психолога _____
Висновки і враження студента _____

Додаток 4.

Схема спостереження за діяльністю клієнта/пацієнта в процесі обстеження психологом, лікарем-психотерапевтом

1. Зовнішній вигляд:
  - особливості фізичного складання
  - стан здоров'я
  - особливості міміки.
2. Встановлення контакту і ставлення до обстеження (активно-позитивне ставлення, спокійно-позитивне ставлення, пасивно-позитивне ставлення, конфліктне, амбівалентне, байдуже, негативне ставлення, тривожне).
3. Особливості уваги і організованості поведінки:
  - властивості уваги (стійкість, переключення, концентрація, стомлюваність, розгальмованість).
4. Особливості емоційних реакцій, загальний емоційний фон:
  - характерний емоційний радикал для дитини
  - окремі емоційні реакції (від ейфорії до невмотивованого настрою, дисфорія)
    - емоційна лабільність (астенія, інфальтивність)
    - тривожність (висока, середня, низька)
5. Динамічні характеристики:
  - загальний темп роботи (тип ЦНС).
6. Особливості мовлення (вербальні і невербальні).
7. Особливості розвитку моторики (звички (кусання нігтів, смоктання пальців), тіки, тремор).
8. Інші особливості (клінічні прояви).
Оцінюємо три компоненти психіки:

- поведінковий (рух, вчинки, реакції, рефлексії, звички)
- емоційний (настрій, міміка, жести)
- когнітивний (увага, сприймання, пам'ять, мислення, увага).

Схема професіограми психолога, лікаря-психотерапевта

Професіограма - це перелік професійно необхідних знань, умінь, навичок, а також характеристик фізичного здоров'я, особливостей ЦНС і ВНД й особистісних особливостей, які можуть забезпечити професійну самореалізацію.

1. Знання і уміння необхідні для роботи.
2. Здібності:
  - високий рівень розвитку концентрації і стійкості уваги, переключення і розподілу уваги;
  - розвинена образна і словесно-логічна пам'ять;
  - сформоване на високому рівні образне і логічне мислення;
  - комунікативна компетентність (спілкування і взаємодія з людьми, вміння встановлювати контакти);
  - вміння слухати;
  - вербальні здібності (уміння розмовляти чітко, грамотно висловлювати власні думки);
  - промовницькі здібності (уміння аргументувати та переконувати)
    - здатність до самоконтролю та рефлексії.
3. Особистісні якості, схильності та інтереси, що сприяють успішній реалізації в професії:
  - високий ступінь особистісної відповідальності;
  - терпимість, безоцінне ставлення до людей;
  - інтерес і повага до іншої людини;
  - прагнення до самопізнання і саморозвитку;
  - оригінальність, винахідливість, різнобічність;
  - допитливість і здатність до навчання;
  - тактовність, вихованість;
  - схильність до співпереживання;
  - ініціативність;
  - толерантність;
  - цілеспрямованість, наполегливість;
  - інтуїція, уміння прогнозувати події;
  - ерудованість.

Додаток 5.
Зразок титульного аркушу звіту з практики

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА НАУК ПРО ЗДОРОВ'Я**

**ЗВІТ З ПРОХОДЖЕННЯ
ОЗНАЙОМЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

на _____
(назва підприємства, організації, установи)

студента(ки) _____
(прізвище та ініціали)

Висновок керівника практики від ЗВО про проходження практики

«___» _____ 2022 року

Залікова оцінка:

за національною шкалою – _____
(словами)

кількість балів – _____
(цифрами і словами)

за шкалою ECTS – _____

Керівник ознайомчої навчальної практики

_____
(підпис) (посада, прізвище та ініціали)

Додаток 8.

ЗВІТ керівника практики від кафедри наук про здоров'я про результати проведення ознайомчої навчальної практики студентами 1 курсу спеціальності 053 «Психологія»

Відповідно до наказу ректора ДВНЗ «Ужгородський національний університет» від _____ про проходження практики з _____ до _____ 20__ року здійснювалося керівництво ознайомчою навчальною практикою студентів у таких закладах (установах)

Всього практику проходило _____ студентів.

Загальна характеристика та оцінка роботи студентів

Підсумкова оцінка студентів за ознайомчу навчальну практику: «5»

_____ «4»
_____ «3»
_____ не атестовано

Оцінка взаємодії та співпраці з керівником практики від бази

_____.

Практика засвідчила, що під час психологічної підготовки студентів необхідно звернути увагу на

_____

Загальні зауваження та пропозиції щодо організації та проведення практики

Підпис _____ Дата _____